



40^e
jaargang

't Seghen Waert

Historisch Genootschap Oud Soetermeer
jaargang 40 nr. 3, 2021



Historisch Genootschap

Oud Soetermeer

Contact

Dorpsstraat 132, 2712 AN Zoetermeer, tel. (079) 319 06 83

info@oudsoetermeer.nl

Ledenadministratie en bezorging: ledenadministratie@oudsoetermeer.nl, tel. (079) 331 58 28

Dagelijks bestuur

dhr. J. de Ruiters, voorzitter@oudsoetermeer.nl, tel. 06 21265975

dhr. H. Middendorp waarnemend, secretaris@oudsoetermeer.nl

dhr. P.A. Bekking, penningmeester@oudsoetermeer.nl, (079) 341 94 90

Werkgroepen en commissies

Archeologische Werkgroep: awz@oudsoetermeer.nl

Werkgroep Collectie: collectie@oudsoetermeer.nl

Commissie Historisch Erfgoed: che@oudsoetermeer.nl

Genealogische Werkgroep: gwz@oudsoetermeer.nl

Leesgroep Lastige Letters: paleografie@oudsoetermeer.nl

Filmwerkgroep: wbbg@oudsoetermeer.nl

Bankrekeningnummers

Contributie: NL 68 ABNA 06 13 09 20 07

Giften: NL 65 ABNA 06 13 09 83 66

Colofon

Uitgave: Historisch Genootschap Oud Soetermeer; ISSN: 1384-7260

Redactie: P. Drapers, R. Grootveld, R. Tousain, T. Vermeulen

redactie@oudsoetermeer.nl

Vormgeving: R. Tousain

Afbeeldingen zijn afkomstig uit de collectie van Oud Soetermeer, tenzij anders vermeld.

www.oudsoetermeer.nl

Omslag

Jongens aan het werk bij de Nutriciahoeve van de familie Westerman; op de achtergrond de Karel Doormanlaan (Panorama 11-9-1965)

Blijf gezond, blijf in beweging!

#ommetje

Wandelen begint natuurlijk bij

Herwijnen

Wandelspecialzaak.nl



Dorpsstraat 66 - Zoetermeer - (079) 316 35 51

INHOUD

Angelus Domini 1964 -1966 of 'Het dagboek van Anneke' (5)

2

Anneke Westerman – van Leeuwen, bewerking Piet Drapers

Toen Anneke in september 1964 voor het eerst naar de Petrus Mulo ging, was zij daar op z'n zachts gezegd niet enthousiast over, om over de verhuizing van Den Haag naar Zoetermeer maar te zwijgen. Bij de start van het tweede, en laatste jaar op de Mulo is ze bijna een echte Zoetermeerse geworden. Dit artikel op basis van haar dagboek past dan ook goed bij het thema van de Open Monumentendag dit jaar: 'Inclusie'.

Van Zoetermeer (Zuid-Holland) naar Soetermeer (Michigan, USA)

15

Gertjan Moers

Leden van de familie Huijser waren eind 18e , begin 19e eeuw personen met 'aanzien'. Toch verlieten in 1847 acht leden van de familie Nederland. 'Landverhuizers' werden ze genoemd en eigenlijk vond men hen landverraders, want ze lieten hun vaderland in de steek. In het gebied in Amerika waar de leden van de familie Huijser zich vestigden ontstond een plaatsje dat de naam Soetermeer kreeg.

Zoetermeer vroeger

27

Jan van Staalduinen

Met een beetje goede wil kun je Jan van Staalduinen ook een landverhuizer noemen. Hij bleef echter in Nederland. Hij moest zijn Zoetermeerse boerderij in 1965 verlaten voor de nieuwbouw en vestigde zich in Nieuwolda. Zijn zus zag met lede ogen aan dat Zoetermeer zou veranderen en schreef er een gedicht over dat Jan in 1964 voordroeg in de Meerbloem van Toon van Fraassen voor de vereniging van plattelandsmeisjes en oud-leerlingen van de landbouwschool.

Angelus Domini 1964 -1966 of 'Het dagboek van Anneke' (5)

Anneke Westerman – van Leeuwen, bewerking Piet Drapers

Om de woningnood in Den Haag op te lossen werd in 1962 besloten van Zoetermeer een 'forensenstad' te maken. Hagenaars konden dan in Zoetermeer komen wonen en in Den Haag blijven werken. In Palenstein en Driemanspolder werd met de nieuwbouw gestart in 1966. De familie Van Leeuwen kwam uit Den Haag, maar niet als 'forensen'. In 1964 ging vader Van Leeuwen in Zoetermeer aan het werk en dochter Anneke verhuisde mee. Anneke heeft over de periode 'van stad naar dorp' haar ervaringen in haar dagboek vastgelegd. In de eerste aflevering van 't Seghen Waert (1/2020) staat het artikel dat gebaseerd is op de periode dat de familie Van



Leeuwen nog in Den Haag woonde, maar Anneke ging al op de Petrus MULO in Zoetermeer. Op 15 oktober 1964 wordt er verhuisd naar Zoetermeer, waar haar vader werkt bij de firma Tamson. Anneke raakt gewend aan het dorpse leven en gaat het zelfs waarderen. Zij begint op 2 september aan haar laatste jaar op de Petrus MULO.

Donderdag 2 september 1965

Na twee verrukkelijk maanden vakantie weer naar school. In den beginne waren we nog enthousiast en vol goede moed, maar hoe hoger de stapel boeken werd, hoe dieper het dal gelegen lag waarin menigeen geraakte. Dat was dan ook niet verwonderlijk, want de leerboeken waren nog geen hartklop in ons bezit of er werd al een lading huiswerk uit geput om van te sidderen.

Onze klas bestaat op het ogenblik uit zestien leerlingen. Een klein, overzichtelijk groepje en het was leuk om ze allemaal, jammer genoeg minus de zittenblijvers, weer te zien. De begroeting was allerhartelijkst. Niemand was veel veranderd in de vakantie. Agnes' haar was iets langer geworden en Miriam 's haar iets korter. Geen van de jongens droeg meer een korte broek. We vonden het allemaal spannend om naar het achterste klaslokaal te verhuizen. De vierde klas, de laatste. Om beurten zeiden de leraren dat het nu serieus gaat worden zodat in de loop van de dag het komende jaar er zeer ernstig begon uit te zien. Met een overvolle tas werden we om twaalf uur losgelaten om onze boeken te gaan kaften. Zwart is (ook) de kleur van mijn kaftpapier dit jaar. Enig nadeel daarvan is dat er niet zichtbaar met inkt op gekliederd kan worden. Of is dat juist een voordeel?

Zaterdag 11 september

Met tante Mien vanmiddag naar Den Haag ter uitbreiding van mijn garderobe. En zicht. Want ook een nieuwe bril heb ik (tegen mijn zin) moeten aanschaffen. Al een hele tijd loop ik zonder corrigerend glas geen horizon meer te kennen en omdat het

langzamerhand knap lastig wordt op school, waar de verte zich voor mij beperkt tot de rand van mijn tafeltje maar veel verder schijnt te reiken (helemaal tot aan het bord), is er een blitz donkerbruin montuurtje uitgezocht voor 'zo nu en dan'. Maar het leukste is wel dat ik na veel zeuren en pleiten (ik hoef écht niks anders dan alléén maar...) een 'knickerbocker' heb gekregen! Een meesterlijke, zwarte, geribde, driekwart, met gespen aan weerszijden van de pijpen, (nu al) lievelingsbroek. Met knalrode kniekousen! Beslist geen nonnenschoolkleding dus. Ik ben er zo ongelooflijk blij mee dat ik het even wilde opschrijven...

Vrijdag 17 september

In de middagpauze gaan we vaak naar (Taxibedrijf) Van der Slik in de Molenstraat om er een rolletje drop, of stophoest, of een Mars te kopen. Vandaag zagen we dat Van der Slik behalve snoep, sigaretten en een ambulance ook klappertjes in het assortiment had. Dat leek ons wel een goede aanschaf en in de rekenles testte Joke of dat waar was. Hoe ze het voor elkaar kreeg, geen idee maar feit is dat een klein duwtje met haar pen op een grijs/roze bolletje zo'n knaleffect gaf dat ik het terstond uitproestte en uit de klas verwijderd werd. Weg van de optrekkende kruitdampen...

Het taxibedrijf werd door Jan van der Slik in 1955 gestart met één auto: een Chevrolet. In de beginperiode gaf Jan ook rijles in deze auto. Zoetermeer was nog een dorp en het vragen om een taxi was nog geen 'normale zaak' voor de Zoetermeerders. Jan zijn vrouw Jos begon dan ook een winkeltje in het huis in de Molenstraat. Anneke is wellicht een van de laatste klanten geweest in 1965, want rond dat jaar gingen de zaken met de taxi beter en sloot het winkeltje. Jan begon in 1965 ook een ambulancedienst, verhuisde naar de Vlamingstraat en daarna via het Kerkenbos naar de Blauwroodlaan.



Het winkeltje van Van der Slik, Molenstraat 57 (coll. Familie Van der Slik)

Please go..... The Golden Earrings. Het is ze gelukt! Ze hebben een plaat!! Eindelijk! De jongens van T.G.E. oefenen naast De Gruyter in de Terletstraat en spelen nu wel eens in het zaaltje onder de kerk. Sjors was mijn buurjongen en zat bij mij in de vijfde klas (van de Theo Thijssen). Op zomeravonden, als er tenminste

niet gevoetbald werd, was hij mijn 'sjuttel'vriendje (record: 64x over en weer zonder onderbreking). Leuk om ze weer te zien! De laatste week van de vakantie jakkerden we met een paar gidsen om beurten alle Haagse platenzaken af om te vragen of ze er Please go verkochten. Eerst overal No, maar nu.....: Please Go.....

Sjors is George Kooijman (1948), componist en gitarist-zanger van de Golden Earring(s); trad tot 2021 op. Please Go was hun eerste single. Eind jaren '70 oefende de Earring achterin het Parochiehuis, Dorpsstraat 18.

Maandag 20 september

Het was en werd een rampzalige dag. 1. Een beurt voor natuurkunde waarvan ik niets kende. 2. Gevolg hiervan: 10x blz.17 overschrijven. 3. Boek vergeten. 4. Gevolg hiervan: de wc's aandweilen. 5. Gevolg hiervan: geleerd de les: Strafwerk komt na de zonde, dus toch niet het berouw.....

Woensdag 6 oktober

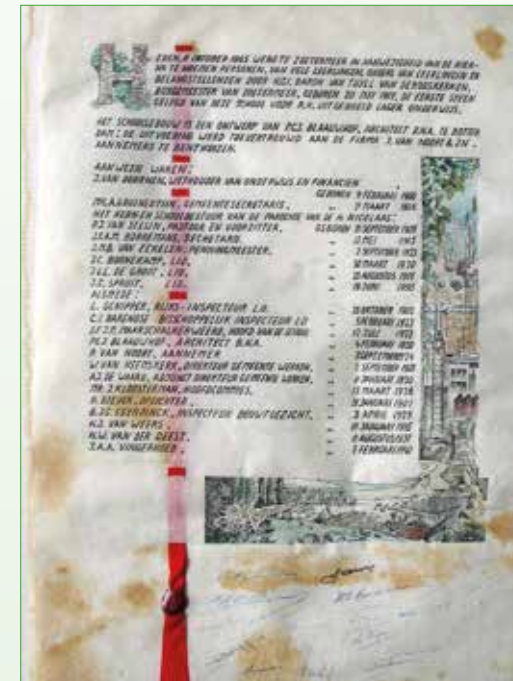
Danke für diesen guten Morgen. Danke für jeden neuen Tag.... Een nieuwe dag dus. De legging van de eerste steen nadert en de voorbereidingen ervan zijn in volle gang. Na schooltijd gingen Joke en ik naar Nel om daar een laken van het bed te rukken en met een paar latten daarvan een spandoek te fabriceren. Allereerst deed er zich een probleem voor. We hadden één lat, maar hoe er daar twee van te maken. Wel, dat was eenvoudig genoeg. We sleepten Nel d'r broer Jan uit zijn luie fauteuil en zetten hem aan het werk. Dit bleek een voortreffelijke methode. Vervolgens kliederden we onze persoonlijke boodschap op het spandegedeelte. Na ongeveer twee uur hadden we er de laatste hand aan gelegd en stond ons doek te prijken in zijn volle lengte die niet gering was.

Joke kwam mij ophalen om samen het spandoek naar school te vervoeren. Er waren heel veel spandoeken en borden met vrolijke leuzen gemaakt en na ze in het kamertje op een hoop te hebben gelegd, gingen we naar de klas waar de lessen gewoon doorgingen. Tot in de middag. Toen mochten we naar huis. Huiswerkvrij!!

Vrijdag 8 oktober

Iedereen was in spanningsvolle verwachting naar de kerk gewandeld om daar gielend van de ingehouden zenuwen de H. Mis bij te wonen. Na een rommelig ontbijt werd er om kwart over negen gestart met de voorbereiding van de optocht. Om de feeststemming luister bij te zetten waren velen in zondagse kledij vertegenwoordigd. Keurige rokjes en brave stropdassen, talrijker dan tijdens een belangrijke proefwerkweek. Vingerhoed en Van der Geest dirigeerden de menigte in formatie en eindelijk vertrokken we in processie door de Zoetermeerse straten, strijdlustig wuivend met onze spandoeken die Vingerhoed nog even had nagekeken op eventuele taalfouten (!!). Dat ging met veel kabaal, getoeter en andere krijgsgeluiden gepaard

zodat we langs de wegen verschrikte huisvrouwen aantroffen omdat vele woningen leegliepen (hm.... dit klinkt als een stijlfoutieve dicteezin). Om half elf waren we op de van tevoren vastgestelde plaats (de steen lag er eigenlijk al) aanwezig om de legging, door de burgemeester veroorzaakt, te kunnen aanschouwen.... Na deze zwendelachtige gebeurtenis gingen we nog even naar school terug om daar een flesje coca cola te drinken en daarna schielijk te verdwijnen... Vanaf heden is de bouw een feit.



Oorkonde bij het leggen van de eerste steen voor de Petrus MULO, 1965

In december 1964 werd de school aan de Meidoornlaan betrokken. Waarschijnlijk groeide men ook daar uit zijn jasje, want op 8 oktober 1965 werd dus begonnen met de bouw van de Petrus MULO aan de Paltelaan.

In 2013 werd deze school gesloopt en achter 'de eerste steen' kwam een loden koker tevoorschijn. In de koker zat wat muntgeld en een oorkonde op perkament met de naam van burgemeester Van Tuyl en nog vele anderen, onder vermelding van hun geboortedatum. De oudste was J.C. Spruit (19 juni 1895), lid van het Kerk- en schoolbestuur van de H. Nicolaasparochie en de jongste was J.A.A. Vingerhoed (7 februari 1940). Hij was een van de vijf leraren die door Anneke ook op een van de eerste bladzijden van haar dagboek worden genoemd.

In de middag gingen Agnes, Nel en ik naar Marie-José. Marie-José woont in de Fischer Bazar in de Dorpsstraat. Voorin de winkel heb je de sieraden, de portemonnees, de handschoenen en de onduidelijke dingetjes, achterin staat het speelgoed. Daarachter is de deur waardoor je in het woonhuis van de Fischers terecht komt. In sfeer lijkt het erg op dat van Clara, maar dat komt waarschijnlijk omdat er net zoveel kinderen in rondlopen. Door een wirwar van gangen, kamers en kamertjes kom je bij het kamertje dat Marie-José deelt met een zus. Eigenlijk als in een Frans coulissen-paleis met een doorgang langs alle vertrekken en de kamer van de keizer als laatste. Ik weet niet wie er bij Marie-José thuis de laatste kamer heeft. Ergens opzij is de woonkamer met een glimmend houten vloer en een grote serre. Marie-José is (ongeveer) de middelste van dit grote gezin. In de klas kan je dat ook goed merken. Zij is degene die vaak verstandig is en tot orde maant als de rest er een pan van

probeert te maken. Bijzonder is wel dat iedereen naar Marie-José luistert. Ze heeft overwicht en ook iets zorgzaams. Het zou me niet verbazen als ze in haar etui een rolletje pleisters heeft voor het geval iemand zich in de klas verwondt. Of dat ze je jas dichtknoopt als het koud is. Agnes is ook wel verstandig maar als je de jas open hebt en het is koud, zal zij enkel met een indringend knikje manen: Doe Dicht. Nel ziet niet eens dat je jas open is. Een jas? Waar heb je die eigenlijk voor nodig. Zou Nel wel eens kunnen zeggen..... Nel is onverwacht heel grappig. Ze is ook erg onverstandig/eigenwijs maar heeft een enorm groot hart. Daarom is ze mijn vriendin. Vraag me soms wel af waarom zij mijn vriendin wil zijn, ik voel me soms zo.... niemand.....

Marie-José was één van de elf kinderen van Cas Fischer en Paula Rieter. Toen Cas in 1939 trouwde runde hij een familiebedrijf in Delft en begon het filiaal 'Fischer Bazar' in Zoetermeer. Eerst in de Dorpsstraat op nummer 91 en in 1943 op nummer 75. Cas was in Zoetermeer ook actief op diverse andere terreinen, zo was hij onder andere gemeenteraadslid voor de KVP, voorzitter van de Samenwerkende Middenstand Zoetermeer (SAMIZO) en was hij de drijvende kracht achter de volksfeesten in 1970 (25 jaar bevrijd) en 1973 (25 jaar regeringsjubileum Juliana). In 't Seghen Waert nummer 3 van 1993 is Cas Fischer aan het woord in de reeks 'Sprekend verleden'.

Fischer's Bazar aan de Dorpsstraat 75, 1952



Vrijdag 15 oktober

Een jubileumdag. Vandaag precies een jaar geleden zijn we naar Zoetermeer gemigreerd. Wat is er veel gebeurd sindsdien. En eerlijk is eerlijk, ik begin me in Zoetermeer al behoorlijk thuis te voelen. In ieder geval op school.

Omdat ik de boodschappen moest doen, had ik alvast een lijstje gemaakt zodat er uit school langs Piet Boon op het Piet Heinplein gereden kon worden om snel de benodigdheden te bekommen. Opeens dacht ik aan de telkens vergeten lucifers. Er waren er nog maar een stuk of drie in een erg versleten doosje zodat ik die waarschijnlijk allemaal nodig zou hebben om af te strijken voordat het vuurstenen tijdperk zou aanbreken. Gauw dus mijn lijstje opgevouwen en erbij geschreven: lucifers! En terwijl ik het weer dichtgevouwen papiertje in mijn agenda steek, komt Van Weers eraan benen met: 'Zo, geef dat briefje maar aan mij.' Eerst was ik verbaasd, toen kwaad en zei stellig: 'Nee.' 'Hier met dat briefje!' En ik iets minder stellig: 'Nee.' 'Pak dan je agenda maar en noteer dat deze les in drievoud wordt overgeschreven.' Met een rood hoofd van woede en ongemak smet ik het briefje naar hem toe. Van Weers las het lijstje, vouwde het weer dicht met een genadig: 'Als je de rest van de les goed oplet, mag je de straf doorstrepen.' En zo gebeurde het.

Agnes was natuurlijk erg benieuwd naar dat briefje en bleef maar vragen wat er nou eigenlijk in stond. Plechtig vouwde ik het voor haar neus open en las hardop: 'Lieve meneer Van Weers, ik vind U de knapste man van het land. Ik bemin U.' 'NIET WAAR!!' Agnes' ogen werden groot van de schok en het terechte ongeloof. Ik grinnikte wijs. De hele middag was ik het middelpunt van nieuwsgierige vragen. Maar zweeg.

Niet de maïzena, de melk en de boterhamzakjes, maar de Kotex was de bron van het ongemak omdat er aan de letters K, t en x dikke, donkere druppels getekend hingen.

Woensdag 10 november

Door Alex moest ik mijn agenda pakken om uit de mond van Van Weers te vernemen wat ik aan strafwerk moest doen. Alex zit naast me en is weer eens verliefd op mij. Alex is erg vaak verliefd en soms op mij. Hij zit de hele dag dwars op zijn stoel heel zwoel te staren en als ik zeg: kijk vóór je, begint hij verheerlijkt te kijken alsof ie vers gebakken brood ruikt. Maar in de algebrales begon me dat zo de keel uit te hangen dat ik hem dat liet zien door met mijn duimen in de mondhoeken en de pinken in mijn neusgaten een geheel nieuw aanblik te creëren zodat ogen en tong raar verkreukeld duidelijk maakten wat ik van hem vond. Alex keek nog verliefder dan op het eerste gezicht. Van Weers keek ook en nu boet ik voor mijn aantrekkelijkheid tijdens de algebrales van vanmiddag. We hebben al 7 minuten les...

Dan spreekt Van Weers accentloos en ik mis de ondertiteling. Van Weers blikt snaaks en met vooruitgestoken onderlip blaast hij opgewonden de kuif omhoog. 'Meneer Boonekamp wat vindt u ervan?' Meneer Boonekamp hangt aan alle kanten gestut in de bank en mompelt: 'Ik vind het wel goed.' Hij steekt zich een pen in het hoofd en toont een behoorlijk talent voor het uitbeelden van intellect. Van Weers klatert als

applaus zwierig over het toneel, struikelt even over de som, maar voltooit dan met een nadrukkelijke punt zijn krijtje delend, de opgave. 'Ziet u meneer Boonekamp?' Meneer Boonekamp haalt de hand onder het hoofd vandaan zodat het instemmend knikt. We hebben al 17 minuten les...

'Voor het bord verschijnt..... Frans Jansen.'

Frans schrikt op, schopt zichzelf van zijn plaats en doet enthousiast als altijd wat van hem wordt verwacht. Het is opvallend dat er net zoveel meisjes als jongens in de klas zitten, maar als we algebra hebben, zitten er ineens helemaal geen meisjes in de klas. Dat zal wel een manier van berekenen zijn, zoiets als: $((8m \text{ (meisjes)} \times ob \text{ (beurt)}) + (8j \text{ (jongens)} \times 1b \text{ (beurt)}) = 8jb \text{ (jongensbeurten)})$.

We hebben al 20 minuten les...

Agnes en Marie-José zitten al een tijdje met elkaar te smiespelen. Totdat Agnes te hardop zegt 'nee joh!' en begint te giechelen. Van Weers roept: 'Agnes, verdwij!' wat behoorlijk hoog gegrepen is ook al ken je de formules. Agnes liep gewoon de deur uit. Zij begreep ook wel dat verwachtingen niet altijd in rook opgaan.

We hebben al 26 minuten les...

Nel zit voor me. Met gebogen rug volgt ze zuchtend haar aantekeningen maar plots oplevend steekt ze haar hand in de lucht. Die hangt daar, zwaaiend, en niemand die terug wuift. En Van Weers praat maar door. En de klas suft maar door. En de hand, vermoeid, zakt langzaam naar beneden en Nel neemt moedeloos haar oude vorm aan en met gebogen rug volgt ze zuchtend haar aantekeningen. Agnes lacht achter het raam. Als Agnes lacht zie je twee LL (gelijkbenige) hoektanden. Ze is dan net een heel aardige heks. Als Agnes niet lacht lijkt ze op zichzelf.

We hebben al 30 minuten les...

Ik heb in de les al erg goed opgelet maar nu dwalen mijn gedachten een beetje af en dat komt door het lachen van Agnes. Ik lach graag en veel en vaak want ik ben een meisje van plezier in het nette. Nu ik erover nadenk: je hebt meerdere soorten lach. De slappe lach is eigenlijk een heel stevige lach, soms zo snoerend om de buik trekkend dat de tranen je in de ogen springen. Bij hardnekkig gebruik moet zelfs een verlossend loeiend gepaard gaan wijl men anders onherroepelijk in zonderlinge krampen de verstikkingsdood zal sterven. De reden voor een slappelachaanval komt zelden voor in algebralessen. Menskundelessen daarentegen zijn er zeer vatbaar voor hoewel daar nog vaker, afhankelijk van het onderwerp, een stiekem gnuiven moet worden voorkomen. Een heel bijzondere lach heeft Nel. Ze hinnikt. Als een vurige hengst. Dat wekt ontzag. Hoe pijnlijk is de uitlachlach, maar de gevaarlijkste lach van alle is toch wel die van de binnenpret. Stel, je zit in de klas met een glimlach op de lippen, zich verbredend bij het hoogtepunt van innerlijke genoegens terwijl Van Weers juist een raadselachtige algebrasom uitlegt. Van Weers ziet daar terecht de humor niet van in. En zie, het misverstand grijpt plaats. Nu volgt snel het magische: 'Verdwij!' Wat we dan ook beide doen, mijn glimlach en ik.

De anderen hebben al 42 minuten les...

Tot het einde van de les hang ik in de gang. Agnes mocht al snel naar haar plaats terug. Dat was jammer want alleen is eenzaam in de gang. Als de bel gaat sluip ik naar binnen en is de algebrales voorbij. Ik kijk naar Van Weers en zie nog steeds niet waarom het altijd zo verkeerd afloopt. Hoe droef is het voor ons beiden dezelfde taal te spreken. We hadden elkaar beter niet kunnen verstaan.

Dit was het opgelegde strafwerk: Beschrijf deze les in vier kantjes.. en zo gedaan..

Zondag 28 november

Daar was dus de klassenuif en.. tja... daar ging ik....

Helemaal opgedoft in mijn 'Higgins'rok en cognactrui met daaronder, jazeker, een paar zeer pikant ogende nylonkousen met uitdagende kriebelruitjes. Echt heel feestelijk. Ze zaten wel niet zo lekker als ze eruit zagen maar ze stonden me echt geweldig hoewel mijn moeder, met luide snuif van afkeuring, daar anders over dacht. Eerst mocht ik ze van haar niet eens áán (ik: waarom niet) (zij: om de dooie dood niet), maar gelukkig was Joke erbij die ongeveer dezelfde soort nylons droeg (en álle ánderen ook, zeiden wij) en toen mocht het toch.

Chris Westerman met een stoere brommer, 1966 (Coll. A. Westerman-van Leeuwen)



Vrijdag 17 december

Om kwart over vijf moesten we op school aanwezig zijn om de uitslag van het tentamen in ontvangst te nemen. Opeens overviel me de klamme kou van zenuwen en twijfel. Het zal toch niet... en waarom ook niet. Maar eindelijk dan de plechtige uitslag: Marian is jammer genoeg (want aan háár ijver heeft het niet gelegen) gezakt en Joke en Nel en Agnes en Marie-José en de rest en ik zijn GESLAAGD!!

De vrijheid lonkt....

Eén belangrijke gebeurtenis heeft er nog plaatsgevonden op school. De klas is n.l. door Van Weers verdeeld in de 'intellectuelen' en de 'stommelingen'. Tot de laatsten behoren o.a. Agnes, Joke en ik. Als stommeling vind ik mezelf behoorlijk slim geen algebra- en meetkundeboek meer in te hoeven zien, het vak wiskunde voorgoed achter me te laten. Inmiddels wordt er druk geoefend voor het komende kerstzangfeest waarin het schoolkoor de H. Mis van 5 uur tot een hoogtepunt zal zingen!!!

De afgelopen dagen werd het kerstrepertoire helemaal doorgenomen en tenslotte hingen d'engelen en d'andere liederen ons behoorlijk de keel uit. We hebben eindelijk vrij. De rust om te schrijven is weergekeerd maar afgeleerd. Hoewel.....

1966

Maandag 10 januari

Na een zeer serieuze eerste schooldag, schudde ik de leerstof van me af en vertrok met de bus van vier uur naar Den Haag. Els is vandaag jarig en heeft de volwassen leeftijd van 18 jaar bereikt en ik was erg benieuwd hoe dat er uitzag. Els is veranderd. Afstandelijker geworden. Veel ouder ook opeens dan het halve jaar dat wij schelen. Maar haar verjaardag was weer ouderwets. Na een uitbundige maaltijd waarbij ik een door de nichtjes vergeten slabbetje (met een eendje erop) voorgehangen kreeg om vooral duidelijk te laten zijn dat ik nog lang geen achttien ben, beleefden we een knotsgezellige avond die veel te snel en veel te plotseling voorbij was. De jas los aangeschoten, een snelle knuffel, dag! dag! en net op tijd om de bus te halen. Puffend wiebelde ik door het rijdende gangpad naar de achterste bank en plofte neer. Naar beneden kijkend zag ik waarom mijn medepassagiers zo verwonderd hadden gekeken. Ik had het slabbetje nog om.

Dinsdag 11 januari

Het eerste uur Tekenen. Het was erbarmelijk koud en de vingers waren te stijf voor soepel gebruik. Maar..... sprak Van der Geest in raadselen. Er was eens een fantastisch lieve meneer die tekeningen had bekeken om aan de mooiste ervan een prijs toe te kennen. Welk een blijde verrassing trof mij. Ik! Kreeg tot mijn stomme verbazing die prijs uitgereikt! Een stevig pak met dertig vel tekenpapier en twee doosjes verf, waarvoor ik de onbekende gever mateloos dankbaar ben en indien hij mij bekend zal worden, zal ik hem om aan mijn innerlijk oplaaierende dankgevoelens te voldoen, met al mijn krachten omhelzen. Ik ben er zóóó ontzettend blij mee!!! De bombast zegt genoeg over de verlegenheid die me bij de gift is overvallen.

Woensdag 12 januari

Inmiddels heeft het laagje ijs op de sloten een aanzienlijk dikte bereikt en de hele school moest op de schaats. Er werd besloten om onderlinge wedstrijden te houden met echte medailles en een beker. We kregen allemaal een Vrijbiljet voor de ijsbaan op een ondergelopen voetbalveld achter De Jonge Prins in de Dorpsstraat en het was reuzegezellig iedereen met schaatsen om de nek er naartoe te zien wandelen. Om de sfeer nog iets te verhogen, begon het zachtjes te sneeuwen. Op het ijs was er nog even wat onduidelijkheid over waar precies de ritten gereden moesten worden. Vingerhoed regelde driftig trappelend en molenwiekend in een ommezien het schaatsverkeer de goede richting uit zodat Schalk het startsein kon toeteren waarna geestdriftig vertrokken werd. Ik was bijna een van de eersten die afviel en zeker de eerste als Nel niet jammerlijk onderuit was gegleden. We waren samen wel heel goed in het aanmoedigen van onze favorieten/klasgenoten. Deze onderlinge schaatswedstrijden mogen 'zeer geslaagd' genoemd worden. Vooral de Stomp'kers leverden een indrukwekkende prestatie. We kregen ook nog enige kunstrijfiguren te zien, te weten: Van der Geest en Vingerhoed. Hoewel Van Weers ons toezegde zelf ook op het gladde ijs vooruitstrevende bewegingen te kunnen maken, weigerde hij ons daar ook maar iets van te laten zien. Terug op school ontdekte Schalk dat het lerarenkamertje te rijk aan water was en inderdaad, wat we zagen deed de ondergelopen gebieden in Friesland en Limburg tot een gemorst plasje behoren. Er was iets gesprongen, maar niet de lucht in. Nel en ik dweilden de overlast een paar emmers

Het weiland achter Dorpsstraat 62-68 werd 's winters onder water gezet en gebruikt als ijsbaan (foto Cor van Wieringen)



in, Schalk knelde(?) een koppeling af en de les kon eindelijk beginnen. Omdat ik 's morgens had getoond zeer slecht ter been op de schaats te zijn, wikkelde ik steungevende lappen om de enkels en wijdde mij de hele avond aan de schone rijkunst op ons privé-achteromslootje. Daar was het een drukte van belang en maakte ik kennis (na 1½ jaar!) met de naaste burens.

In 1886 was de IJvereniging Zoetermeer-Zegwaart opgericht. In 1935 veranderde de naam in IJvereniging Zoetermeer, omdat in dat jaar beide dorpen werden samengevoegd onder de naam Zoetermeer. Als het ijs dik genoeg was werd er op de Dobbe geschaatst, maar de club wilde graag een eigen ijsbaan, omdat er op de Dobbe nogal eens problemen waren met de afzetting en de entreeheffing. De Dobbe was 'openbaar water'. In 1908 wordt voor het eerst de wens voor een eigen baan geuit, maar pas in 1933 komt die er, achter het café De Jonge Prins van de heer C. Veelenturf. Tot 1970 zal dit de ijsbaan zijn van de IJvereniging Zoetermeer. In dat jaar wordt verhuisd naar het Van Tuylpark.

Donderdag 20 januari

Om een of meer redenen, waarvan een acute verliefdheid (jazeker!) heb ik niets meer geschreven in dit door mij verafgode, niet meer weg te denken, daarom innig geliefde, rechtstreekse afstammeling van een.. hmmm.. dagboek, want liefde remt, merk ik nu. I am sorry dear diary. Ik weet het, je leeft een kwijnend bestaan.

Bijna iedere avond ben ik tegenwoordig op het ijs te vinden en eigenlijk niet eens om te schaatsen. Want dit had me in Den Haag nooit kunnen overkomen: verliefd worden op een boerenzoon! Hij heet Chris en woont pal naast onze flat. Ofwel, ik woon pal naast zijn boerderij. Verliefd zijn is het leukste en het engste wat je maar bedenken kunt. Zou hij wel, zou hij niet... Ik ben volkomen (ver)zot. Betreur het zelfs geen elegant schaatspakje te hebben á la Sjoukje om mijn pirouettes in te draaien (hahaha) en i.p.v. een warme astronautenmuts kies ik voor mijn (hopelijk) olijk ogende baret. Zelfs bevroren oren heb ik voor de liefde over.

En nog steeds vriest het zo hard dat het niet onmogelijk werd geacht dat er ijsvrij op het rooster kwam te staan. En inderdaad had Fabianus (heilige van de dag) na ons bidden en smeken het Schalkse hart zo mild gestemd dat we ijsvrij kregen!!!! Maar..... we hadden niet alleen ijsvrij maar ook het groots opgezette plan om, vergezeld van Vingerhoed en Van Weers, via de Wallen en de Noord Aa, naar Zoeterwoude te schaatsen. Om één uur vertrekken! Het belooft een sensationele tocht te worden, ware het niet dat Nel de aan Joke beloofde schaatsen niet in voorraad had en Joke daarom op de hockeyschaatsen van Hans moest. Die hockeyschaatsen hadden de kwalijke gebrekkigheid geen afzettanden te bezitten om snelheid te maken zodat Joke, volkomen scheef geschaatst na een moeizame heenrit, niet meer in staat was de terugtocht te kunnen doorstaan. Er werd van schaats 'gerolen' met Nel en worstelend met het ijzig natuurgeweld, arriveerden we gedrieën uiteindelijk (met zwaar verstuurde spieren) als laatsten bij de start, nu finish. Nou ja, ook de slak kwam op de ark.. De Leidsche Wallen met heel in de verte Zoeterwoude....



Jongens aan het werk bij de Nutriciahoeve van de familie Westerman; op de achtergrond de Karel Doormanlaan (Panorama, 11-9-1965)

Chris woonde op de 'Nutricia hoeve', een boerderij die eigendom was van Nutricia. De boerderij werd rond 1917 door Nutricia gekocht. Grootvader Chris Westerman betrok de boerderij in 1933. De akte van oprichting der Naamloze Vennootschap 'Maatschappij Nutricia' is van 4 maart 1901. Als oprichter wordt M.D.M. van der Hagen beschouwd, hoewel bij de notaris vier broers Van der Hagen en twee zwagers De Leijer aanwezig waren. Dat M.D.M. van der Hagen als oprichter wordt beschouwd komt omdat in 1889 de vennootschap M. van der Hagen en Co. werd opgericht. Doel daarvan was het bouwen van een margarinefabriek in Rotterdam. In 1896 werd een aanvraag ingediend om een stoomzuivelfabriek te bouwen in het centraal in Zuid-Holland gelegen Zegwaart. De fabriek kreeg de naam 'Wilhelmina', die later werd gewijzigd in 'Inrichting tot bereiding van normale kindermelk M. van der Hagen' en bij notariële akte in 1901 formeel de naam Nutricia kreeg.

Vanmorgen vóór de grote tocht had Frans Janssen eerst nog de 'examenbeurt' voor menskunde. Van Weers voelde hem danig aan de tand wat meteen ook de inhoud van het behandelde hoofdstuk was. Frans en Van Weers gingen in discussie over de vraag waar precies het parodontium zich bevond. Frans was het niet met Van Weers eens, rukte hem het boekje uit handen en begon ons met eigen kennis de 'Tand' te onderwijzen waar de ontstelde examiner plotseling een hele mond vol van had.

En Frans had de vaart erin want toen Vingerhoed aanbood met hem een schaatswedstrijd te rijden, aanvaardde Frans dat laatdunkend met een: 'Goed goed, maar dan moet u niet huilen als u verliest.' Vingerhoed lachte. Nog wel.

Dit was het vijfde artikel op basis van het dagboek van Anneke



Ruim 100 jaar vakmanschap en deskundigheid
 in nieuwbouw, verbouw, onderhoud en renovatie.

Van Zoetermeer (Zuid-Holland) naar Soetermeer (Michigan, USA)

Gertjan Moers

Halverwege de 19e eeuw zijn Nederlandse emigranten naar de Verenigde Staten vertrokken. 'Landverhuizers' noemden wij ze toen. Eén van die bestemmingen destijds was de staat Michigan, in het noordoosten van de Verenigde Staten. Aan Lake Michigan, ten westen van Grand Rapids, ontstond een kleine kolonie van Nederlandse landverhuizers. Hier vinden we plaatsen (townships) met namen als Holland, Zeeland, Overisel, New Groningen, Drenthe, Vriesland, Harderwyk, Nikerk, Zutphen, Noordeloos en Borculo. En in en bij die plaatsjes vind je ondernemingen als 'Windmill Mobile Home Park' en 'Nelis Dutch Village'. De Nederlandse kolonisten hadden van 1853 tot en met 1938 (!) een eigen Nederlandstalige krant, 'De Grondwet'. Hierin verscheen uiteraard het plaatselijke nieuws maar ook nieuws uit het voormalige thuisland.

Drenthe is een dorp in het 'township' Zeeland en in Drenthe ligt een nog kleiner gehucht met de naam Beaverdam. Wat weinig mensen weten is dat deze plaats van 1847 tot ongeveer eind 19e eeuw (onofficieel) Zoetermeer of Soetermeer heette. Al is die periode geen 'wet van Meden en Perzen'. In 1911 stond er nog een bericht in 'De Grondwet' dat de school te Zoetermeer bij Beaverdam was gesloten wegens mazelen. Zoetermeer in Michigan USA. Hoe is dat zo gekomen?

De Zoetermeerse familie Huijser

De hoofdrol in het antwoord op deze vraag spelen vier Zoetermeerse broers: Quirinus (1817-1894), Johannes (1818-1918), Pieter (1822-1913) en Cornelius Huijser (1814-1889).

De eerste Huijser in Zoetermeer was Cornelis Kornelisz Huijser, gedoopt in 1735 in Ridderkerk en begraven in 1807 in Zoetermeer. Hij was gehuwd met de Stompwijkse Lijntje Pietersdr Mijnlief (1733-1805). Rond 1760 vestigde het gezin Huijser zich in Zoetermeer. Cornelis was tussen 1760 en 1795 meerdere keren schepen (vergelijkbaar met wethouder) van Zoetermeer. Ook was Cornelis van 1784 tot 1795 ambachtsbewaarder (verantwoordelijk voor financiën en openbare werken) in Zoetermeer en in 1795 heemraad van de Driemanspolder.

Cornelis en Lijntje hadden meerdere kinderen, onder wie een zoon: Cornelis Cornelisz Huijser (1764-1807). Cornelis jr. was gehuwd met Grietje van der Helm (1765-1796). Cornelis en Grietje hadden één zoon, Quirinus Huijser Czn (1790-1864). Quirinus was twee keer gehuwd. De eerste keer met Adriana Noteboom (1789-1823) en daarna met Anna Cornelisdr 't Hart (1801-1879). Quirinus kreeg maar liefst 19 kinderen (uit de twee huwelijken).

Cornelis en zijn zoon Quirinus Huijser waren landbouwer en woonden in de boerderij die later Voorweg 105 was. De boerderij werd toen 'Overmeer' genoemd. Behalve Quirinus woonden zijn ooms Willem Huijser Czn (1767-1848) op Voorweg 107

en Pieter Huijser Czn (1760-1838) op Voorweg 109 (boerderij 'De Roode Leeuw', later 'De Hooge Woning'). In 1838 kwam De Hooge Woning in handen van de familie Groenewegen. Ook beide ooms Huijser waren landbouwer.

De familie Huijser had aanzien in Zoetermeer. Cornelis (1735 – 1807) had meerdere functies gehad en Pieter Huijser Czn was van 1817 tot zijn overlijden in 1838 wethouder van Zoetermeer. Volgens zijn overlijdensbericht was Pieter 'eerste assessor en ambachtsbewaarder' van Zoetermeer en dijkgraaf van de Driemanspolder (1825-1838). Assessor is een voorloper van de functie van wethouder. Zijn neef Quirinus Huijser Czn was van 1837 tot 1851 gemeenteraadslid in Zoetermeer. Enkele Zoetermeerse families hebben de Huijsers in hun stamboom. Zo waren Cornelia Huijser Wdr (1814-1891) en haar zus Antje Huijser Wdr (1803-1871) gehuwd met respectievelijk Hendrik en Leendert Koetsier. En ook de familie De Kater is verwant aan de Huijsers. De laatste Huijser in Zoetermeer was Geertruida Cornelia Huijser (1850-1915). Zij was gehuwd met Johann Conrad Baxmeier. Geertruida was een achterkleinkind van Pieter Huijser Czn.

De familie Baxmeier in Zoetermeer in 1889; midden aan tafel Geertruida Cornelia Huijser (coll. M. van Straalen-Baxmeier)



Nederlandse gereformeerden

In de 19e eeuw vonden er belangrijke veranderingen plaats op het gebied van geloof. Tot 1816 bestond de Nederduits Gereformeerde Kerk. Binnen de protestantse gemeenschap ontstond een stroming die een 'lichtere' interpretatie van de Bijbel wilde volgen. Koning Willem I wilde meer macht uitoefenen over de kerk in Nederland en veranderde in 1816 het staatsgeloof in de Nederlandse Hervormde Kerk. Hiermee gaf hij toe aan de nieuwe stroming. Dit gebeurde tot ongenoegen van de 'traditionele' protestanten. Zij scheiden zich in 1834 af van de staatskerk. De Afscheidenen van 1834 hielden vast aan de oude normen en tradities. Hier hoorden ook de broers Quirinus, Johannes, Cornelius en Pieter Huijser Qzn bij, en mogelijk ook de rest van hun familie.

De Afscheidenen van 1834 hadden het echter niet gemakkelijk. De overheid eiste dat het nieuwe kerkgenootschap officieel erkenning aanvroeg. Daarbij mochten ze echter de naam 'gereformeerd' niet gebruiken. Zij zagen zich evenwel als de ware voortzetting van de Reformatie en niet de huidige hervormde kerk. Zo kwam er geen officiële erkenning. De aanhangers werden gecontroleerd. De politie viel de huizen binnen waar diensten werden georganiseerd. Hiervoor moesten zelfs oude artikelen uit de Code Napoleon van stal gehaald worden, die het houden van bijeenkomsten van meer dan twintig personen verbood en de dominees die diensten hielden kregen geldboetes. Ook de bevolking keerde zich regelmatig tegen de Afscheidenen door zich te verzamelen bij de huizen waar deze samen kwamen. Daar werd geprotesteerd en soms werden ramen en deuren ingeslagen. De Afscheidenen van 1834 beweerden dat dit op grote schaal voorkwam. In hoeverre dit in Zoetermeer en Zegwaart gebeurde is maar de vraag. Ook ná 1834 bleven leden van de familie Huijser gemeenteraadslid. Maar hoe dan ook, de Afscheidenen van 1834, onder wie de Huijsers, waren in Nederland niet vrij om hun geloof te belijden. Het is goed mogelijk dat de verhalen werden aangedikt om zodoende emigratie goed te praten. In die tijd werd emigratie namelijk gezien als landverraad. Zij lieten namelijk hun vaderland in de steek. Dat werd zeker zo gezien in de crisisjaren 1845-1846. De belastingen waren hoog en er was ook in Nederland een aardappelhonger (net als in Ierland). De Afscheidenen van 1834 waren van mening dat het christendom universeel was en dat overal aan het Koninkrijk van God gewerkt kon worden. Zij vertrokken uit "een zinkend land, welks bronnen van welvaart de Heer zichtbaar toont te stoppen".

Een aantal Afscheidenen van 1834 besloot naar Noord-Amerika te vertrekken. De locatie is niet toevallig gekozen. De Nederlandse kolonisten uit de 17e en 18e eeuw hadden daar de Reformed Protestant Dutch Church gesticht. En zij waren daar maar wat blij met nieuwe aanwas van gelijkgestemden uit Nederland. Er was vanuit de Reformed Church in de Verenigde Staten veel begrip voor de landverhuizers. De 'Christian Intelligencer', het weekblad van de Reformed Protestant Dutch Church, schreef dat de gevestigde kerk in Europa, en met name in Nederland, het spoor bijster was geraakt: papen, Erasmianen (naar vrijdenker Erasmus), Socinianen

(de leer van Socinius, die de drie-eenheid verwierp) en andere ketteren hadden vrij spel, en een 'opwekkingsbeweging' als de Afscheiding van 1834 werd onderdrukt. Eén van de voortrekkers van de afgescheidenen was dominee Albertus C. van Raalte. Hij koos er voor om naar de bossen van Michigan te trekken. De grond was hier goedkoper en het klimaat was beter dan in de prairie. Vele Nederlanders gingen met hem mee of volgden hem later.

Van Zoetermeer naar Soetermeer (Michigan) – 1847/1848

Over de emigratie, of moeten we zeggen 'landverhuizing', kunnen we het beste één van de betrokkenen zelf aan het woord laten. Dit is Pieter Huijser Qzn sr. (1822-1913). In 'De Grondwet' van mei 1912 heeft de destijds 90-jarige Pieter zijn verhaal aan het nageslacht overgelaten: "De ondergetekende, P. Huysen Sr., tot 25-jarige leeftijd opgevoed te Zoetermeer, Zuid-Holland, besloot in Augustus 1847 naar Amerika te gaan, en vertrok met het driemast zeilschip 'Sabina' van kapitein Staal van Rotterdam naar Hellevoetsluis, waar wij wegens tegenwind vier weken moesten wachten. Op een Zondagmiddag zijn wij door een stoomboot naar zee getrokken en den volgenden morgen waren wij in het Engelsche Kanaal." Jammer dat Pieter over de reden van zijn vertrek naar de Verenigde Staten niets schreef. Dan blijft het een beetje gissen naar de beweegredenen. Voelde hij zich in Zoetermeer 'onderdrukt'? Of speelde er hier iets anders of niets? Quirinus, de broer van Pieter, was in 1846 in Coevorden getrouwd. Hij was op dat moment 'arbeider'. Waarom hij naar Drenthe is gegaan, is niet duidelijk. Wel is bekend dat er vanuit Drenthe, ook Coevorden, veel mensen met dominee Van Raalte zijn meegegaan. Het kan zijn dat Quirinus zijn broers had aangemoedigd om samen met hem en zijn bekenden/geloofsgenoten uit Coevorden naar de Verenigde Staten te vertrekken.



Fragment uit een spotprent op het vertrek van Nederlandse gereformeerden naar Amerika, 1847 (coll. Rijksmuseum RP-P-OB-88.782)

Het schip 'Sabina' was een walvisvaarder. Aan boord was een groep van (tenminste) 21 mensen, mannen, vrouwen en kinderen, onder hen drie broers Huijser, Quirinus Huijser Qzn met zijn echtgenote Geesje Boerrichter en hun zoontje Quirinus (1847-1940), vrijgezel Pieter Huijser Qzn en Johannes Huijser Qzn met zijn echtgenote Pieter-tje van Wijk en hun zoons Quirinus Johannes (1846-1926) en Lucas (1847-1847). Lucas zou tijdens de overtocht naar de Verenigde Staten overlijden.

Het vertrek ging niet vlekkeloos. De kapitein moest wachten op gunstige wind om naar het westen te kunnen zeilen. Dit lukte niet vanwege de aanhoudende noordoostenwind. Om te voorkomen dat de boeg tegen de pier zou klappen, vanwege de harde wind, had de kapitein de drie ankers gelost. Echter, de kettingen braken waardoor het schip alsnog tegen de pier sloeg. De vier weken wachttijd waar Pieter Huijser over spreekt, werd niet veroorzaakt door tegenwind maar doordat er nieuwe ankers uit Amsterdam moesten komen. Bijna vijf weken later vertrok het schip met de groep op 16 augustus 1847 vanuit Rotterdam naar Hellevoetsluis. Op zee had het gezelschap goed weer en het bereikte op 23 oktober Sag Harbour op Long Island, New York. Een dag later, om 9 uur 's ochtends kwam het schip aan in New York (nog zónder vrijheidsbeeld en zónder Ellis Island). De passagiers stapten van de Sabina over in twee sloepen en vervolgens op een stoomboot naar Albany (New York). Per kanaalboot ging de tocht verder over het Eriekanaal, onder andere langs de plaatsen Amsterdam en Rome om uiteindelijk uit te komen in Buffalo (New York).

Boerderij De Hooge Woning, Voorweg 109 in 2016; hier woonde in de 19e eeuw Pieter Huijser Corneliszoon (foto Dick Valentijn)



In Amerika

Pieter Huijser: "Na een zeer voorspoedige reis van eenentwintig dagen kregen wij op een Zondagmorgen om 9 uur New York in zicht, en door ons Hollandsch gezelschap (bestaande uit mijn twee gehuwde broeders Quirinus en Johannes, verder Johannes George van Hees en zijn gezin, Robbertus M. de Bruin, De Ruitenberge, A. van den Berg en zijn vrouw en Van Wingere) werd toen gezongen Psalm 66:3, 'God baande door de woeste baren', enz'.

Nadat het anker gevallen was, gingen wij aan wal en brachten een bezoek aan ds. Thomas de Wit. Des Maandagsavonds zijn wij met de stoomboot naar Albany gereisd en van daar met de kanaalboot naar Buffalo, waar ik met mijn beide broeders heb overwinterd. In het voorjaar van 1848 kwam mijn broeder Cornelius uit Nederland over en hebben wij onze reis naar Michigan verder doorgezet. Met de boot gingen wij naar Chicago, alwaar ik Robbertus M. de Bruin ontmoette, die gereed stond om met den winkelier Alderd Plugger naar de Kolonie (GJM: Holland, Michigan) te vertrekken."

'Broeder Cornelius', was Cornelius Huijser (1814-1889). Hij volgde zijn drie jongere broers dus ongeveer een jaar later. Cornelius huwde in 1850 met Sara Grootenhuis (1813-1896).

Ligging van Zeeland bij Holland in Michigan (<https://nl.depositphotos.com>)



Pieter Huijser: "Wij zijn toen nog dienzelfden dag afgevaren en werden den volgenden morgen om 9 uur aan den mond van de Kalamazoo rivier afgezet. Wij brachten onze bagage over op een platboot, die in de Kolonie thuis behoorde; en toen begon de grap. Vier onbedreven schippers, waarvan twee aan een lange lijn trokken en twee aan het roer stonden. Telkens zaten wij vast op het zand en dan moesten wij over boord springen en tot het middel in het water staande, de boot oplichten en over de zandbank duwen."

Met 'de Kolonie' bedoelde Pieter het gebied aan de oevers van Lake Michigan, dat toen nog bestond uit zompig moeras en ontoegankelijk bos. Op deze plek had dominee Van Raalte bedacht dat zijn volgelingen er konden wonen en werken.

In Holland, Michigan

Pieter Huijser: "Na hard werken kwamen wij na verloop van drie uren aan de plaats onzer bestemming, de monding van de Black Lake en vervolgens heeft Jacobus Vink een paard voor onze boot gespannen en ons zoo naar de zoogenaamde stad (GJM: Holland, Michigan), gebracht. Wij plaatsten onze bagage onder zware hemlock bomen en over omgevallen bomen springende, bereikten wij een klein hotel van Jan Binnekant, op de plaats waar nu de 'Holland City Bank' staat. In wat nu de Achtste Street is, zagen wij niets dan kleine planken- of blokhuisjes; verder was alles bosch. Toen zijn wij gegaan naar den vader der Kolonie, den hoog gewaardeerden ds. A.C. van Raalte, dien wij in zijn tuin vonden. Daarna zijn wij naar het dorp Zeeland gegaan, steeds door het bosch, waar wij nog eens erg schrikten toen wij meenden een jonge beer te zien, doch het bleek slechts een stekelvarken te zijn.

Toen wij aan het waterhuisje kwamen, de plaats waar de goederen voor Zeeland werden afgehaald, moesten wij zeer voorzichtig over een boom kruipen om niet in de rivier te vallen. Wanneer men met een ossenwagen hier langs kwam, moesten de ossen door de rivier zwemmen. Na zoo nog drie mijlen door het bosch te zijn gesukeld, kwamen wij eindelijk door de goede hand des Heeren in welstand in Zeeland aan, waar wij terstond den waardigen ds. C. van der Meulen bezochten, die juist met nieuw overgekomenen in het bosch was om land aan te wijzen ten noordoosten van Zeeland."

In Soetermeer (Beaverdam)

Pieter Huijser: "Den volgenden dag is ZEW. daar ook met ons heengegaan en heeft hij ons ieder ook veertig acres (iets meer dan 16 hectare) land aangewezen. Al wat wij zagen was niets dan boomen van 60, 80 en 100 voet hoog (tot 30 meter hoog), van allerlei soort. Ons eerste werk was nu om boomen om te hakken en plaats te maken voor een blokhuis. Daar ik twee getrouwde broeders verwachtte, die ook spoedig kwamen, hebben wij dat blokhuis ingericht met twee vertrekken, die zij ook terstond betrokken. Ik had hun echter tien acres gegeven, waar zij een 'shanty' opsloegen (een eenvoudig plankenhuisje) en waarin zij gingen wonen.

Schrijver dezes was nu in het bezit van 40 acres land en een blokhuis met twee verrekken, doch ik had geen hulp om mij bij te staan. Zoo werd het mij eene behoefte om de Heere te smeeken dat Hij ook in deze in Zijn gunst mocht voorzien, en de Heere heeft ook deze mijne bede verhoord, zoodat ik op 20 april 1851 in het huwelijk ben getreden met Trijntje Kok. Wij zijn terstond naar ons sober eigendom gegaan, waar wij nu 58 jaar onafgebroken hebben gewoond."

Dit land midden in het bos ten noordoosten van de plaats Zeeland werd later de nederzetting 'Soetermeer' (Beaverdam) genoemd. Wie nu op de huidige kaart van de voormalige kolonie kijkt, ziet een bijzonder raster van rechte wegen. De wegen die van noord naar zuid lopen zijn genummerd. Het land van Pieter Huijser bevond zich rond de kruising van 80th Avenue en Quincy Street (toenmalige sectoren 4, 5 en 9). Het land van het huidige Beaverdam is niet te vergelijken met het land vol 'bosch' van het 'Soetermeer' in 1847. Tegenwoordig is het een kale vlakte met landbouwgrond met her en der een woning. Het doet denken aan de provincie Flevoland.

Pieter Huijser: "Wij hebben groote ontberingen moeten doorstaan, maar op den Rustdag mochten wij, onder leiding van ds. Van der Meulen, weer troost en moed ontvangen. Want er was veel waarmee wij te kampen hadden; niet alleen met de zware en lange boomen, maar ook met het wild gedierte, daar de herten des nachts de boekweit afweidden en de coons (van racoon, wasbeer) en de stekelvarkens het corn (graan) vernielden. Wanneer het corn in de aar begon te komen



Johannes Huijser (1818-1918) en Pietertje van Wijk (1817-1912) rond 1910 in Zeeland, Michigan (coll. Zeeland Historical Museum, Michigan USA)

haalden zij de stammen naar beneden en aten de aar af. Ik had eens een acre zomertarwe gezaaid en toen het tijd was om te maaien stonden alleen de stengels (overeind) en de aren kon ik uitgedeld vinden op de dikke stompen, die er overal tusschen stonden. Doch de Heere heeft ons door al deze en nog vele ander moeilijkheden heen geholpen, zoodat wij wel vragen mogen: 'Wat zal ik den Heere vergelden voor Zijne weldaden, aan ons bewezen?' [Psalm 116:12]."

Het zal inderdaad hard zwoegen zijn geweest voor Pieter Huijser. Bij zijn aankomst had hij veertig acre (16 hectare) aan bosland gekocht. Dat is net zoveel als 32 voetbalvelden, maar het was aanzienlijk minder dan de kavels in de Driemanspolder, die

circa 24 hectare groot waren. En op die 16 hectare stond niets anders dan bos. Al die bomen moesten Pieter en zijn broers met een bijl kappen en klein slaan. En om het land te bewerken moesten ook de wortels van die bomen uit de grond. Van die omgehakte bomen hebben zij zelf een blokhut gebouwd.

Pieter Huijser: "En ten slotte: kon Jacob zeggen: 'Met mijn staf ben ik over de Jordaan gegaan', enz. [Genesis 32:10] zoo kan ik ook zeggen: 'Met een schip ben ik over den oceaan gegaan en nu ben ik tot twee heiren geworden', daar wij nu met kinderen, behuwd-, klein- en achterkleinkinderen 73 zielen tellen."

Interview

In het kader van 'Sesquicentennial of Holland, 150 Stories for 150 Years' werd in 1996 Vern Schipper (geboren 1927) geïnterviewd door het Hope College Living Heritage Oral History Project. Vern was een achterkleinzoon van Pieter Huijser.



Het huis van Johannes Huijser in Zeeland, Michigan (coll. Zeeland Historical Museum, Michigan USA)

Vern Schipper vertelt (vrij vertaald): "Ook al heet ik Schipper, ik kijk altijd naar mijn moeders kant als het gaat om de achtergrond van mijn familie. Dat komt denk ik door mijn overgrootvader, 'Peter Huyser'. Hij was één van de pionier kolonisten van deze streek. Als je kijkt naar oude foto's van Zeeland (de plaats in Michigan) van tien oude mannen met een baard (zij waren de pionier kolonisten), dan was Peter Huyser één van deze personen. Peter Huyser was een fascinerend persoon. Ik was bevoorrecht om op zijn 'farm' te zijn, ook al heb ik

hem nooit persoonlijk gekend. Ik groeide op in Zeeland maar als jongen kwam ik bij mijn grootmoeder en ooms en tantes, die boerderijen hadden in de buurt van de boerderij van de familie Huyser in Beaverdam.

Peter Huyser kwam van 'Zeutemere' (fonetisch opgeschreven). Hij en zijn twee broers waren geëmigreerd naar Amerika. Ze waren lid van een 'Separist Church' (afgescheiden kerk) in Nederland, die werd geleid door A.C. van Raalte. Zij volgden het typische patroon van een Nederlandse immigrant. Daaruit blijkt hoe afhankelijk zij waren van de geschiedenis van de Nederlanders in het oosten van Amerika. Peter en Quirinus (én Johannes) gingen vooruit. Cornelius volgde later. Zij kwamen aan in New York en beide broers gingen daar naar 'Dominie' (dominee) De Witt, van de

Collegiate Church in New York. Die kerk hielp Nederlandse immigranten naar het westen. Zij stapten op een schip in de Hudson rivier naar Albany en van daaruit via het Eriekanaal naar Buffalo, New York. Hier overwinterden zij.

Na de winter gingen zij via de 'Great Lakes' naar Chicago. Hier kregen zij de keuze. Ze konden de Scholte kolonie in Iowa volgen (van dominee Scholte in Pella, Iowa) of ze gingen naar Holland, Michigan. Ze kozen voor het laatste. Ze kwamen aan land bij de monding van de Kalamazoo rivier, waar nu Saugatuck ligt. Vandaaruit kwamen zij in Holland aan. Mijn overgrootvader had wat geld gespaard omdat hij in Nederland bij boeren had gewerkt. Van Raalte verwees de broers door naar dominee Vander Meulen in Zeeland. Hij had wat claims om land ten noordoosten van Zeeland te kopen.

Peter Huyser en zijn broer gingen met Vander Meulen mee en kochten veertig 'acre' bosland. En daar begonnen zij. Nu is in Beaverdam een Huyser School waar mijn moeder en mijn neven en nichten naartoe gingen. Daar is een Beaverdam Reformed Church waar Peter Huyser zijn leven lang ouderling was. Als er geen dominee beschikbaar was, preekte mijn overgrootvader. Mijn overgrootvader had zonen en dochters en hij had het voorrecht om zijn eerste zoon naar hemzelf te vernoemen. Mijn overgrootmoeder had het voorrecht om haar eerste dochter naar zichzelf te vernoemen. De oudste zoon heette dus Peter en de oudste dochter Adriana Jane, was mijn grootmoeder. Mijn grootmoeder was hoe een grootmoeder moet zijn: wit haar en altijd een lach op haar gezicht. Haar favoriete Nederlandse uitdrukking was: *Het dis so mooi!*

In Nederland had vader Quirinus Huijser intussen de ouderlijke boerderij (Voorweg 105) in Zoetermeer (Zuid-Holland) in mei 1864 verkocht aan de bekende Leidschendamse zeilmaker Abraham Jongerbloed. Zoals gebruikelijk noemde Jongerbloed al zijn boerderijen 'Voorzorg'. Ook de naam van Voorweg 105 werd gewijzigd van Overmeer naar Voorzorg. Later zou J.A.W. (Bert) Bos Mzn er wonen. In hetzelfde jaar 1864 stuurden de ouders Quirinus en Anna een foto van hunzelf naar hun kinderen in Zoetermeer/Beaverdam. Hierop zien wij Quirinus Huijser met zijn lange kleipijp en Anna 't Hart in haar klederdracht. Op 8 november 1864 overleed Quirinus in (het Nederlandse) Zoetermeer. De gebroeders Huijser hadden nóg een broer Cornelis (1834-1913). Deze jongere broer was in 1860 naar de Haarlemmermeer verhuisd. Hij en zijn vrouw Adriana Wilhelmina Dobbe vertrokken rond 1897-1898 óók naar Michigan. Beide zijn in Grand Rapids overleden.

Van de in totaal 19 kinderen van Quirinus Huijser, zijn acht jongens volwassen geworden. Vijf van hen vertrokken naar de Verenigde Staten. Zoon Arie woonde in Benthuizen en zoon Dirk vertrok naar Anna Paulowna. Alleen zoon Japhet bleef in Zoetermeer wonen. Hij woonde zijn leven lang niet zelfstandig, was ongehuwd en had geen beroep. Daar was vast een reden voor. Van het bolwerk van de familie Huijser aan de Voorweg (drie boerderijen naast elkaar, wethouders, gemeenteraadsleden en heemraden) aan het begin van de 19e eeuw was in 1864 niets meer over.

Beaverdam Reformed Church

De naar Michigan getogen broers Huijser waren mede stichter van de Beaverdam Reformed Church. De kerk werd gesticht in 1870 en het eerste kerkgebouw was een smalle, eenvoudige kerk uit 1871 op de plaats van de begraafplaats. Als er geen eigen predikant was, leidde één van de ouderlingen de diensten. In 1904 werd de eerste dienst in het Engels gehouden, eenmaal per maand. In 1919 werd dat aantal verdubbeld en in 1924 werd 's ochtends een dienst in het Nederlands en 's middags in het Engels gehouden. In 1943 werd het Engels grotendeels de voertaal in de kerk. Er werd besloten om nog één dienst per maand in het Nederlands te houden. Bijna 100 jaar na aankomst van de eerste kolonisten! Het archief van de kerk was tot 1924 volledig Nederlandstalig. In 2017 is de congregatie gesloten. De Beaverdam Christian Reformed Church is nu de dichtstbijzijnde kerkgemeenschap. Achteraf een hard gelag voor Pieter Huijser. Hij verliet in 1847 samen met zijn broers Nederland, zijn ouders in Zoetermeer achterlatend. Pieter ging naar een land waar ze geen problemen hadden met het geloof dat hij had. In 1870 kon de gemeenschap een eigen kerk oprichten. En 170 jaar na het vertrek van Pieter was de gemeenschap kennelijk te klein geworden om de congregatie in stand te houden. Dit was vast niet wat Pieter van tevoren voor ogen had.

De Reformed Church in Beaverdam

(coll. The making of Modern Michigan www.mmm.lib.msu.edu)



Zoetermeer herleeft!

Tyler Wagenmaker is 'Reverend' (dominee) van de Beaverdam Christian Reformed Church. Hij is al een paar keer naar Nederland gekomen. En tijdens één van zijn bezoeken is hij al eens over de A12 langs Zoetermeer gereden. Maar voor een volgend bezoek heeft hij zichzelf voorgenomen om óók Zoetermeer te bezoeken en de plaats beter te leren kennen. Hij houdt zich niet alleen bezig met het verkondigen van het Woord van God maar onder meer ook met het verkondigen van het gegeven dat Beaverdam vroeger Zoetermeer heette. Wagenmaker wil zodoende de naam van Zoetermeer in zijn gemeenschap weer in ere herstellen.

Goed idee Reverend, u bent uiteraard van harte welkom in Zoetermeer! En voor wat betreft het eerherstel van Zoetermeer, Michigan, leuk! Intussen doe ik hetzelfde aan de andere kant van de oceaan: 'Let's hear it for Zoetermeer, Michigan'. Een plek in de USA, in 1847 gesticht door de Zoetermeerse gebroeders Huijser. Een wonderlijk verhaal.

Met dank aan:

Audrey Rojo, archivist and researcher van Zeeland Historical Museum
Rev. Tyler Wagenmaker van de Beaverdam Christian Reformed Church

Bronnen:

www.delpher.nl

<http://bertblommers.co.uk/g2166.htm>

https://digitalcommons.hope.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1113&context=ses_holland

<https://gereformeerdekerken.info/2016/07/08/de-emigratie-vanuit-drenthe-naar-drenthe-michigan-en-haar-geschiedenis/>

<https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?coll=ddd&identifier=ddd%3A110621462%3Ampg21%3Aa0075>

<https://quod.lib.umich.edu/m/micounty/3927887.0001.001/79?q1=zeeland+plat&view=image&size=200>

<https://www.scientias.nl/hoe-amerika-het-beloofde-land-van-de-gereformeerden-werd/>

<https://www.geheugenvannederland.nl/nl/geheugen/pages/collectie/Atlantic+World/Nederlandse+emigratie+in+de+19e+eeuw>

W99-1251. Michigan, Zeeland. Beaverdam Reformed Church. Records, 1870-2013. 3.50

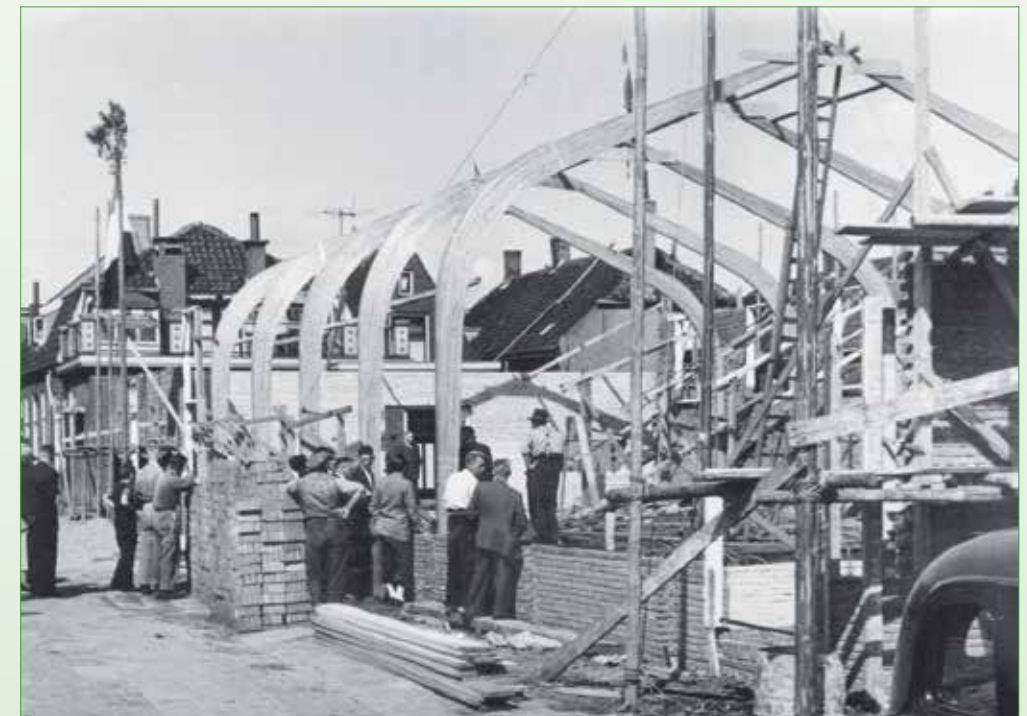
linear ft. Western, Digital Commons @ Hope College

Zoetermeer vroeger

Jan van Staalduinen

Na de oorlog was er voor de jeugd eerst nog weinig te doen. Dankzij enkele families uit de agrarische sector begonnen de verenigingen van plattelandsvrouwen weer bij elkaar te komen. Voor de jongeren was er de vereniging van plattelandsmeisjes en de vereniging van oud-leerlingen van de landbouwonderwijsinrichtingen. Oud-wethouder Krijn Janse van de Zegwaartseweg was één van de oprichters. Zij waren een van de eersten met het geven van cursussen voor zowel meisjes als jongens om de snel opkomende vernieuwingen te kunnen volgen. Daar in het oude Zoetermeer kerk en afkomst heel belangrijk waren, moest zoveel mogelijk daarmee rekening worden gehouden. Bijvoorbeeld volksdansen kon, maar de moderne dansen konden eerst nog niet. De boerenjongeren organiseerden vanaf 1948 zogenoemde ontwikkelingsavonden in het spaarbankgebouw. Toen Toon van Fraassen een mooie zaal bood, werden daar de avonden gehouden. Zo zijn vele paartjes ontstaan, wat een mooie gelegenheid was. Ikzelf heb vele jaren aan het toneel meegedaan.

In 1952 liet Toon van Fraassen achter zijn café aan de Dorpsstraat 121 een enorme feestzaal / bioscoop bouwen (coll. A. van der Linden)



Het onderstaande afgedrukte gedicht is van mijn zus Nel en spreekt voor zich. Vanwege de uitbreiding van Zoetermeer moest mijn boerderij verdwijnen en zijn wij in 1965 verhuisd naar Nieuwolda in Oost-Groningen. Met mijn toneelervaring heb ik hier in Groningen meegedaan aan de rederijksuitvoeringen. Deze zeer oude organisatie draait hier in Groningen en gaat nog altijd door. Ik ben in Zoetermeer geboren op 3 december 1933 en woon nu in Scheemda.

In de krant stond: gedicht door de heer J. van Staalduinen, voorgedragen op de ontwikkelingsavond van de vereniging van plattelandsmeisjes en de vereniging van oud-leerlingen van landbouwonderwijsinrichtingen op 30 januari 1964 in "De Meerbloem".

Ach, zo vaak denk ik eens even
Aan het vroeg're Zoetermeer
Wat is er nog van gebleven
Waar is de rust'ge vred'ge sfeer
Zelfs de Dorpsstraat heeft geen bomen
En bekijk eens 't snelverkeer
Ja, ik mag zo graag eens dromen
Over 't oude Zoetermeer

Want het zal niet lang meer duren
Of het is hier g'lijk een stad
Kent men niet zijn naaste burens
'k Zie slechts vreemden op mijn pad
Weg zijn akkers, boerderijen
Met haar landelijke sfeer
Veel machines zullen heien
Voor het grote Zoetermeer

'k Noemde straks al een paar dingen
Omdat dat die man mij vroeg
'k Zit weer vol herinneringen
'k Zie weer paarden voor de ploeg
Hoor de schipper blaast signalen
Bruggen gaan op en weer neer
'k Hoor de molenstenen malen
In het vroeg're Zoetermeer

Als men mij de tijd zou laten
Iets wat nu eenmaal niet kan
Zou ik aldoor blijven praten
'k Weet er nog zo heel veel van
't Was niet altijd, ik besef het goed
Rozengeur en maneschijn
Toch bekruipt m' een zekere weemoed
Nu de tijden zo anders zijn

Met een vlegel dorst' men 't koren
Met een mik dorst' men 't zaad
'Kan de slagen nu nog horen
Eén, twee, één twee, in de maat
Men gebruikte paard en wagen
't Ging misschien wel niet zo snel
Maar dat hoefde niet in die dagen
Tenslot', kwam er men toch wel

't Seghen Waert wordt opgemaakt in Adobe InDesign. Wilt u de afbeeldingen NIET in de tekst opnemen, maar afzonderlijk als bijlage aanleveren in jpg-formaat van minimaal 300 dpi.

Kopijdatum 't Seghen Waert vrijdag 8 oktober 2021

De adverteerders en de hierna genoemde bedrijven maken met hun steun de activiteiten van Oud Soetermeer mogelijk.

Van As Makelaardij bv

www.van_as.nl

Bouwmarkt De Bouwhof

www.bouwhof.com

Cammeraat IJzerwaren

www.cammeraat.nl

Carrosseriefabriek Joost Lamboo bv

www.lamboo.nl

Flaire Online diensten

www.flaire.nl

Henneken Radio en TV

www.radiohenneken.nl

Van der Slik Caravan Centrum

www.vanderslik.nl

Bode Scholten BV

www.bode-scholten.nl

Blomsma Print & Sign

www.blomsma.nl

Wilt u ook adverteren? Neem contact op met de penningmeester:
penningmeester@oudsoetermeer.nl

Bij **FOTO LINTHOUT** gaan uw herinneringen niet verloren!



- * voor het opnieuw afdrucken en retoucheren van foto's
- * super 8 films en videobanden overzetten naar DVD
- * dia's en negatieven afdrucken of digitaliseren

FOTO LINTHOUT
al 63 jaar dé vakfotograaf!
Dorpsstraat 68 www.fotolinhout.nl
Zoetermeer info@fotolinhout.nl
(079) 316 3084



Overtuig uw relaties met professioneel beeld.
Luchtfotografie, interactieve 3D-modellen,
virtual tours, bedrijfsfotografie.

www.ardito.eu - 079-3436003 - info@ardito.nl

energie in beeld
ardito



HENNEKEN BV Professionele verhuizers van huis uit.

- Particuliere verhuizingen
- Kantoor- en bedrijfsverhuizingen
- Nationale- en internationale verhuizingen
- Verhuishwinkel
- Verwarmde en beveiligde inboedel-/archiefofslag

Goudstraat 51
2718 RD Zoetermeer
Telefoon: +31 (0)79-361 13 68
E-mail: info@henneken.nl
Internet: www.henneken.nl





Van Veen
Schoenen

Dorpsstraat 83 - 2712 AE Zoetermeer - Telefoon (079) 316 31 65
www.vanveenschoenen.nl - vanveenschoenen@gmail.com



Miereakker 20
Reeuwijk
0182-300797
Dorpsstraat 103
Zoetermeer
079-3167616

Weydeland Kaas, buitenlandse kazen,
verse noten, olijven en tapenades, mooie wijnen
diverse specialiteiten



DINER & PARTYBOERDERIJ

Het Wapen van Zoetermeer

Nostalgie van "In de Drie Hooibergen"

"VOOR ELKE GELEGENHEID EEN UNIEKE LOCATIE"



TROUWEN FEESTEN & PARTIJEN PRIVÉ DINER ZAKELIJKE EVENEMENTEN UITVAART



Wij zijn dagelijks geopend van 10.00 uur tot 15.00 uur voor bezichtigingen,
aanvragen en informatie.

www.hetwapenvanzoetermeer.nl

079 - 76 000 55

Zegwaartseweg 31 | 2723 PA ZOETERMEER

info@hetwapenvanzoetermeer.nl



VERENIGINGSNIEUWS

Van de voorzitter

Het lijkt erop dat we langzaam weer teruggaan naar het 'oude' normaal. Besmettingen met het Coronavirus nemen af en er wordt veel gevaccineerd. Dit is de situatie van vandaag (begin augustus), maar we weten dat het snel weer kan veranderen. Voorzichtigheid blijft geboden en ook blijven er onzekerheden voor de komende maanden.

Wij hebben de activiteiten weer langzaam op gang gebracht, weliswaar nog met enkele beperkingen. We zijn weer open voor leden en belangstellenden, bestuur en werkgroepen komen weer fysiek bijeen en er worden veel plannen gemaakt voor de komende maanden, uiteraard alles onder voorbehoud van Coronamaatregelen.

Op 5 september hebben wij onze tuin ter beschikking gesteld voor het jaarlijkse 'Gluren bij de Buren', dit jaar zal dit zijn 'Struinen in de tuinen'.

Het comité Monumentendag bestaande uit medewerkers van de Gemeente Zoetermeer en vrijwilligers van de werkgroep CHE zijn druk bezig met de voorbereidingen van de activiteiten in het kader van Monumentendag op 11 september. Op 25 september zullen we in samenwerking met het Stadsarchief Zoetermeer deelnemen aan het Historisch Festival op het Marktplaatsplein.

De Algemene Ledenvergadering is gepland op 13 oktober, de agenda staat ook in deze aflevering van 't Seghen Waert. Ook vindt U informatie over de film/lezing-avond op 8 november.

In het bestuur is gesproken over een meerjarig beleidsplan voor de vereniging, over de presentatie van de vereniging naar buiten toe, over de aanpassing van de inrichting van het pand en de aanpassing van de voorgevel en de financiering hiervan. Hierover meer tijdens de Algemene Ledenvergadering. Verder is een werkgroep bezig de website te actualiseren en beter toegankelijk te maken.

Veel activiteiten waarvoor veel van onze vrijwilligers wordt gevraagd. Gelukkig kunnen we altijd op hen een beroep doen. Hiervoor is veel dank verschuldigd. Hopelijk kunnen we alle plannen de komende maanden gaan waarmaken zonder al te veel beperkingen vanwege Corona.

U bent van harte welkom in ons pand en/of bij één van de activiteiten.

Jan de Ruiter

Agenda Algemene Ledenvergadering woensdag 13 oktober 2021

S.v.p. vooraf aanmelden per mail: info@oudsoetermeer.nl of tel. 079-341 88 95

Locatie : 't Centrum , Frans Halsstraat 1 , Zoetermeer

Aanvang : 20.00 uur. Zaal open : 19.45 uur

De te behandelen documenten staan op [www.oudsoetermeer.nl/over ons](http://www.oudsoetermeer.nl/over_ons)

1. Opening
2. Vaststellen agenda
3. Mededelingen en ingekomen stukken
4. Verslag van de digitaal gehouden vergadering (resultaat 2019) in maart 2021. Het verslag treft u aan in 't Seghen Waert 2/2021.
5. Jaarverslag 2020.
6. Jaarrekening en verantwoording 2020. Verslag kascontrolecommissie (mw. L. Verhoef en dhr. F. Michielen)..
7. Begroting 2022. Toelichting op besluit aanpassing/verbouwing pand Dorpsstraat 132.
8. Verkiezing lid kascontrolecommissie. Mw. L. Verhoef heeft twee jaar in de commissie gezeten. Een nieuw lid dient door de ledenvergadering te worden benoemd.
9. Bestuurszaken. Afscheid van de heren C.A.M. Klein en R. Grootveld als bestuurslid. De heer H. Middendorp wordt door het bestuur voorgedragen als bestuurslid.
10. Wijziging statuten HGOS.
11. Rondvraag.
12. Sluiting.

Na een korte pauze zal de film 'Corona in Zoetermeer' worden vertoond.

Open Monumentendag zaterdag 11 september

Op 11 en 12 september is het zover, het weekend van de Open Monumentendag 2021. Naast een aantal vaste deelnemers zoals de kerken in het dorp en molen De Hoop zijn er ook enkele nieuwe gebouwen vertegenwoordigd zoals, de Chinese Evangelische Kerk in De Leyens, de voormalige waterzuivering en het voormalige Monuta-gebouw. Ook de klassendag is nieuw. Vorig jaar kon die niet doorgaan in verband met corona, maar dit jaar zal een aantal basisschoolklassen een bezoek brengen aan de brandweerkazerne en de stadsmaquette in het voormalige IBM-gebouw. De muziekvereniging Kunst en Vriendschap zal weer een optreden verzorgen in de Dorpsstraat.

Deze Open Monumentendag heeft een uiterst actueel thema: inclusiviteit. In ons programma vertaald naar - Mijn monument is jouw monument-.

Inclusiviteit slaat op onderlinge verbondenheid, vaak gebruikt in combinatie met diversiteit dat juist de onderlinge verschillen aanduidt. Het gaat om wie er mee doet in de maatschappij en in welke mate wij ons daarbinnen met elkaar verbonden voelen. Bij inclusiviteit kan worden gedacht aan etniciteit, gender, handicaps, armoede, etc. Zaken die duiden op verschillen. Verschillen die nu of in het verleden niet werden geaccepteerd waardoor uitsluiting kan ontstaan. Deze editie van de Open Monumentendag gaat daarop in door de keuze van de locaties, de activiteiten die daar plaats vinden en door de artikelen in het programmaboekje. Met name het religieus erfgoed past goed bij dit thema, een plek waar iedereen welkom is. Maar de nadruk ligt vooral op gastvrijheid. Mijn monument is jouw monument. De deuren van de monumenten worden geopend voor iedereen.

De aftrap van de Open Monumentendag wordt op 11 september om 10.00 uur gegeven door wethouder Robin Paalvast in de wijk Buytenwegh. Hij onthult dan een historisch bord over de dekwoningen van architect Jan Sterenberg. Deze aandacht voor de recentere bebouwing bij de Open Monumentendag is nieuw. In de jaren vijftig, zestig en zeventig van de vorige eeuw veranderde er maatschappelijk veel en na 1966 werd begonnen met de bouw van Groot Zoetermeer om nieuwkomers van diverse komaf te huisvesten. Wat er toen werd gebouwd maakt inmiddels ook deel uit van ons erfgoed. Met de keuze van enkele nieuwere gebouwen en artikelen in het programmaboekje wordt daar aandacht aan besteed. Bovendien is er in het programmaboekje een fietsroute opgenomen, die niet alleen langs alle geopende locaties voert, maar ook aandacht besteed aan de nieuwere gebouwen. In het gebouw van Oud Soetermeer in de Dorpsstraat wordt een tentoonstelling gepresenteerd met als titel "nieuwkomers in het dorp" over nieuwe Zoetermeerders die zich na de oorlog in het dorp vestigden.

Niet alle locaties zijn op beide dagen geopend. Het programmaboekje dat bij deze 't Seghen Waert is gevoegd geeft daarover informatie.

Nieuwe leden

We heten de volgende nieuwe leden van harte welkom:

Mw. R. Bakker-Bolhaar, Zoetermeer

Dhr. B. Faas, Zoetermeer

Dhr. D.J. van der Knijff, Zoetermeer

Mw. M. Nijdeken, Zoetermeer

Dhr. A. van der Toorn, Zoetermeer

Aanmelden als lid kan via www.oudsoetermeer.nl of per post, Dorpsstraat 132, 2712 AN Zoetermeer. Vermeld uw naam, adres, geboortedatum, m/v, (eventueel) email-adres en of u zich opgeeft als lid, jeugdlid (tot 18 jaar) of gezinslid (tweede op hetzelfde adres).

Wij willen u graag ook via email op de hoogte houden van interessant nieuws betreffende Oud Soetermeer. Indien u dit wilt kunt u uw email-adres doorgeven (indien nog niet eerder gedaan) aan Ledenadministratie@oudsoetermeer.nl. Graag met vermelding van uw naam en adres.

Zicht op een van de woondekken in Buytenwegh (foto K. Kranen)



Film- en lezingavond

Maandag 8 november 2021

Locatie: 't Centrum, Frans Halsstraat 1. Aanvang 20.00 uur, zaal open 19.30 uur.

Kosten: € 5.-, voor leden: € 2.50.- inclusief een consumptie.

Reserveren noodzakelijk via mail: info@oudsoetermeer.nl of telefonisch bij mevr. F. Brandhorst 079 – 351 70 47.

In 2022 wordt uitgebreid stilgestaan bij 'Zoetermeer 60 jaar Groeistad'. Met de filmavond van 8 november 2021 kijken we alvast vooruit naar die gebeurtenis. De Filmwerkgroep heeft een nieuwe film gemaakt over (woning)bouw in Zoetermeer vanaf 1965. De recente geschiedenis van Zoetermeer dus, met als (werk)titel: 'POST-65 ARCHITECTUUR IN ZOETERMEER'.

Van alle Nederlandse woonplaatsen is Zoetermeer bij uitstek de gemeente waar vanaf 1965 (tot heden) een fraai totaalbeeld is te zien van de architectuur die in al die jaren passeerde. Alle stijlen, vormen en verbeeldingen: het is allemaal te zien in Zoetermeer. En dus ook in deze nieuwe film, die zich 'beperkt' tot de periode 1965 - 1995.

De film is gemaakt in samenwerking met het ArchitectuurPunt Zoetermeer .

In aansluiting op de film wordt een lezing gehouden door leden van de Commissie Historisch Erfgoed van Oud Soetermeer. Deze gaat nader in op de bouw in Zoetermeer na de Tweede Wereldoorlog met de nadruk op de periode 1965 - 1995, waarin de woningbouw in een stroomversnelling kwam. Zoetermeer groeide van ongeveer 10.000 inwoners naar ruim 125.000 inwoners in 2021.

Na de pauze wordt één van de andere nieuwe films gedraaid.



Maquette van de Kristalkantoren aan het Bredewater, ontwerp van Lucas en Niemeijer uit 1976 (coll. Stadsarchief Zoetermeer)

